

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ג' חשון תשפ"ד | דף היומי בבלי: קידושין סו
דף היומי בהלכה: קס"ח ט"ו - י"ז.

מוסר: אהבת חסד - 'אבל להרמב"ן' עד 'ועתה נחזור לבאר'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: שער העצלות עד שער הגדיבות "כל המעלים עיניו"

היתה אזעקה באמצע השיעור, חלק מהם התבוננו לראות מה יעשה רבם - שהיה אז שקוע בדברי התוספות

צרוך עובדות ממרנן ורבנן גדולי התורה, שהיו שקועים בתורה גם בתקופות מלחמה וקושי

התחייך הגר"א קוטלר והתוודה: "בן עשרים ושתים שנה היית בעת שנתחדש לי חידוש זה... הדבר ארע בימי מהומה ובלהות של המלחמה העולמית הראשונה, כשהחזית התקרבה לסלוצק וגברו ההפצצות, מפני הסכנה נאלצנו יום אחד לברוח מן העיר ומצאנו מקלט בעיירה קטנה סמוכה. סרתי שם לבית המדרש המקומי שעמד שומם, ושמה האיר ה' את עיני ונתחדש לי זה היסוד..."
(ע"פ "אש התורה" ח"א עמו' ע')

סח הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל: "הרב מפוניבז' זצ"ל סיפר, שהשנים שלמד תורה בימי המלחמה, כאשר לא היה חשמל והיה מקרב את הספר לאור כדי לראות, וכתב חידושי תורה בקושי רב, הספיק בשנה זו מה שלא הספיק בשנים רבות. זהו תורה מתוך הדחק".

(ספר הזכרון "אבני יחיאל" עמו' כ"ד - הובא ב"הולכי נתיבות" - למדתי תורה ונתרוממתי, עמו' קצ"א)

סיפר הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א: מרן הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל ראש ישיבת "פורת יוסף", הוא ורעייתו הרבנית הצדקנית, גידלו יחד את שבעת ילדיהם בעוני גדול. אם לא היה די בעוני - גם אשתו הרבנית לא היתה בקו הבריאות. ואם לא די בכל אלה - בשנת תרע"ד פרצה מלחמת העולם הראשונה, והטורקים

חמישה חודשים לאחר נישואיו של מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, בתשעה באב תרע"ד, פרצה לפתע המלחמה העולמית הראשונה, שזעזעה מוסדות תבל. העיר סלוצק, שהשתייכה לחבל פולסיה, הופצצה לעתים קרובות מירי הצבאות הנלחמים. הלועים המשחיתים ירקו בחוצותיה אש-תופת. מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה. אולם מרן הגר"א קוטלר זצ"ל לא פסק מגירסתו אפילו לרגע. גם בשעות הטרופות ביותר הסתגר בכינה משלו ושנה את פרקו.

כשנשאל בשנים מאוחרות: כיצד היה מסוגל? השיב: "כשטובלים את המוח בתורה שוכחים מעולם ומלואו..."
חותנו מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל התבטא באותם ימים: "אין להתפלל עליו, הוא מסוגל ללמוד אפילו כאשר מושיבין אותו 'אפותיה דספסירא'..."

לימים, כאשר כבר כיהן הגר"א קוטלר כראש ישיבה בלייקוואוד, יום אחד לאחר שסיים את שיעורו, הרהיב עוז אחד התלמידים (לימים הגאון רבי אריה לייב היימן זצ"ל) ופנה אליו בשאלה: "באיזה גיל חידש הראש ישיבה את החידוש שהשמיע זה עתה?"
החזירו הגר"א קוטלר בשאלה כמתפלל: "למאי נפקא מינה?"
אך התלמיד לא ויתר וענה כמתנצל: "רצוני לדעת עד כמה רחוק אני בגילי מהראש ישיבה, ואיך צריכה להיות השאיפה של צעיר כמוני..."

בעמקות התורה...]

(ע"פ "אוצרות פניני התורה" פרשת במדבר)

על מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל מספרים, שיום אחד בעת שמסר שיעור, החל לרדת גשם שוטף, ברקים הבזיקו באור יקרות, כשלאחריהם רעם הרעים והרעיד את החלונות, עוד ברק ואחריו מתגלגל רעם נוסף בקול אדיר.

התלמידים מפסיקים לרגע קט, מברכים את הברכות הראויות - "עושה מעשה בראשית" ו"שכוחו וגבורתו מלא עולם", וממשיכים שקיעות בלימוד תשיט להאזין לדברי רבם - שכל אותה עת ממשיך בשיעורו כשהוא מרוכז כולו בלימודו, נמצא גבוה מעל גבוה, אינו שם לב לסערה הגדולה המשתוללת בחוץ, לא להבזקי הברקים ולא להדי הרעמים החודרים פנימה.

לפתע הרעים רעם חזק במיוחד עד שכתלי החדר ממש רעדו, רק אז התעורר מעיונו וריכוזו, ובירך את הברכה. אך מיניה וביה, התאונן על עצמו והצליף בדברי מוסר לנפשו: "על רבי אליהו לאפואן מספרים, שכאשר היה מוסר שיחה, כלל לא היה שם לב שיש ברקים ורעמים, ואילו אני... רק התחילו הרעמים וכבר שמת לב...". כיצא בזה אירע פעם באמצע השיעור, תוך כדי שהגרמ"י מרוכז בביאור מהלך הסוגיא לתלמידיו, הדהד לפתע קול צופר של משאית גדולה מבחוץ. רבי מיכל יהודה ננער מריכוזו כשכולו תמה: "מה זה מצלצל כאן?!"

תלמידיו הוותיקים מספרים, כי בימי המלחמה בשנת תשכ"ז, היתה אזעקה באמצע השיעור, חלק מהתלמידים ברחו למקום מחסה, וחלק מהם נשאר בחדר שיעורים והתבוננו לראות מה יעשה רבם - שהיה אז שקוע בדברי התוספות.

ולפתע הרים את עיניו ושאל בתמיהה: "מה קרה? היכן כל הבחורים?"

(ע"פ "אוסף גלינות" פרשת שלח)

רצו לגייסו לצבא. לא היתה ברירה בידו, והוא ברח למצרים [העונש על עריקות באותם ימים, היה מוות ללא אפשרות חנינה] היתה זו משימה כמעט בלתי אפשרית להתרכז בלימוד התורה באותה תקופה קשה של מלחמות ורעב, על דרך הכתוב (איוב ג' - כ"ו) "לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי, ויבא רוגז". אבל רבי עזרא בגדולת נפשו, "התנתק" מכל ענייני העולם ולמד בהתמדה ובשקיעות - כביכול אין לו משפחה בארץ ישראל, כביכול אין מלחמה, כביכול אין לו שום דאגות וטרדות. הוא לא חשב ולא התעניין בשום דבר מלבד התורה הקדושה!

ברבות הימים, בהיותו ראש ישיבת "פורת יוסף" המעטירה, בזמן היותי מתלמידיה, אמר רבינו עזרא: "דעו לכם, תלמידי החביבים, שלא היו לי שנתיים יפות בימי חיי שלמדתי בהן תורה באושר, כמו אותן שנים ששהיתי במצרים!"

(שערי ציון" ח"ב עמו' תר"ד)

נאמר בתהלים (כ"ט - ד' ה') "קול ה' בכח... קול ה' שובר ארזים" וגו'. ובסוף המזמור (שם י"א) נאמר "ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום". ופירשו חז"ל, אין "עוז" אלא תורה, וכל המזמור מדבר על מתן תורה. ושאל מרן הגר"י מבריסק זצ"ל, לשם מה היה צורך בקול ה' בכח ושובר ארזים במתן תורה?

אלא סימן הוא לדורות - אמר מרן הגר"י - שיתכן שתהיה המולה וקולות ומתוכן ניתנת התורה, שהרי מתוך הקולות והברקים קיבלו את התורה, ואף בזמנים הקשים, כזמן מלחמה ששומעים קולות ופגזים ויריות ונמצאים בפחד ואימה, עם כל זה צריך לעסוק בתורה ולא להרפות ממנה כלל.

[מרן הגר"י אמר זאת בהיותו בעיר וורשא בתחילת שנת ת"ש, בתוך מרתף של בנין, והמטוסים הגרמנים נלחמו לכבוש את העיר מידי הפולנים, והפציצו בקולות מלחמה אדירים, ובתים נפלו בקולות אדירים, והגר"י למד במנוחה נפלאה בראש צלול, וחדש

אם יזכנו הקב"ה ונצליח לגנוב את הגבול ולהגיע אל מקום מבטחים, יהיה עליי (נא לזכור: בן שש!) למצוא דרך להודיע לידידים השזוייצריים של הוריי, שילדי מכיריהם הגיעו

עקורים, פליטים וחטופים - סיפורו של הרב משה גרילק ז"ל והתוספת שהוסיף יבלחט"א עורך המשנה ברורה של 'דרשו' הרה"ג ר' בנימין בירנצווייג, על טבעת היהלום של אמו שתחי'

הגרמנים ומשתפי הפעולה הז'נדרמים של שלטון וישי, הנאמן לנאצים. ההורים שלנו, אף שברחו מבלגיה אל האזורים הכפריים של צרפת, התגלו בסופו של דבר על ידי שליחי השטן. כפי שסיפרו לי שנים רבות לאחר מכן, הם החליטו לנסות להציל לפחות את הילדים מן הגורל האכזר הצפוי להם.

מאת: הרב יהושע לייבזון

היינו ארבעה ילדים קטנים שנעקרו ממש מזרועות הוריהם. אני, אחותי חוה הצעירה ממני בשנה (בת חמש, אתם מבינים!?) ועוד אח ואחות נחמה ונחום ברונר. ילדי מכרים של הוריי, שהסתתרו איתם בכפר צרפתי נידת, כשהם מנסים לברוח מפני

בגרמנית: 'בואו הנה!' הבטתי כה וכה ופחד מצמית תקף אותי. כששמעתי את השפה הגרמנית, חששתי שאולי החייל העומד מולי הוא חייל גרמני. הילדים שתחת חסותי שלחו לעברי מבט מבוהל ותוהה. מיד דאגתי להיפטר מן הפתק שהיה טמון בכיסי ובו רשומים היו השמות והכתובות של מכרינו שבציריך. עד כמה שזכור לי, מזיכרוני הילדותי, בלעתי את הפתק, העלמתי אותו מהכיס, כפי שהדריכו אותי לעשות במקרה של תפיסה בידי הגרמנים.

"החייל התקרב אלינו, והורה לנו ללכת בעקבותיו. כלום הייתה לנו ברירה? ברכינו פקו, רגלינו כשלו, וכך צעדנו אחרינו. לא הרחק עמד רכב צבאי קטן. בלא אומר ודברים הוא דחף אותנו לתוכו והפלגנו בנסיעה. אני זוכר שישבתי מכונס בתוך עצמי אחוז פחדים. הילדים הקטנים הצטנפו לצדי. האם בכיתי? אולי. כמה זמן נסע הרכב? שוב, לא יודע להשיב. לבסוף הגענו לביתן קטן, ומיד כשהוציא אותנו החייל מן הרכב, הוא דחף אותנו אל רצפת הביתן. 'תורידו את הראש!', ציווה.

"לא הרחק משם, הבחנתי בפטרול גרמני הצועד לו לאטו, והחייל שאסף אותנו לא רצה שהוא יראה אותנו. בזיכרון מעורפל, כמדומני שהוא הסביר למי שהיה בביתן, כנראה קצין, שהוא ראה ילדים הצועדים בשביל השני, היכן שנעצרנו והתלבטנו לאן להמשיך, וזמן קצר לאחר מכן שמע יריות העולות מכיוון השביל... באותו רגע נעתקה נשימתי. או אז בדיוק התברר לי לשמחתי, שאנחנו נתונים בידי של חייל שווייצרי. אילו הייתי מחליט שנצמד בשביל השני, היינו נופלים היישר לידיהם של הגרמנים. 'ושוב אנו נוסעים והפעם מגיעים אל מחנה גדול, החייל שהביא אותנו עמו, הושיב אותנו ליד שולחן כלשהו, שעמד קרוב מאד למטבח, ונעלם. הצטנפנו מלאי פחד, שומרים על שקט, לא מעיזים לפצות את הפה.

"עבר זמן מה. הריחות שיצאו מן המטבח, עוררו את בלוטות הרעב שהיה חזק. ואז לפתע ניגש אלינו חייל שווייצרי, הוא שאל אותנו בצרפתית מי אנחנו. ענינו לו שבאנו לכאן מצרפת, ואז הוא שאל: 'אכלתם?' השבנו בשלילה. זכור לי כיצד הוא מיד נכנס למטבח, ולא עבר זמן רב עד שקיבלנו, כל אחד מאיתנו, צלחת מרק הזכורה אצלי עד היום לטובה...

"ושוב, יסלחו לי קוראיי, אני זוכר מעט מאד מאותו מחנה. אני זוכר שהכניסו אותנו אל צריף ארוך שהיו בו אנשים רבים, מבוגרים עם ילדים. לא היו מיטות בצריף, כי אם קש היה מפוזר על הרצפה ועליו ישנו בלילה. אותנו, הילדים שמקרוב באו, גירשו תושבי הצריף בזעף, עד שמצאנו איזו פינה לישון בה בקצה הצריף. לימים למדתי ללמד זכות על האנשים הללו, שלא גילו טיפת רחמים עלינו. ילדים צעירים ובודדים, הם היו בעצמם פליטי חרב כמונו, מרי נפש, שבדיוק באותם הימים גם הם הצליחו להבריח את הגבול.

"ולמחרת אנו בציריך בבית יפה, ואנשים מכובדים עומדים מסביבנו, מחייכים ומדברים אלינו בחביבות, איך הגענו לכאן?

כך נמצאה הצרפתייה, אשר תמורת תשלום הגון הסכימה להסתכן ולהבריח את הילדים, כלומר אותי ואת שלושת הילדים שהיו נתונים ל'פיקודי', לשווייץ. הוטל עליי להיות 'המבוגר האחראי', הילד הצעיר המוביל את הילדים למדינה ששמרה היטב על ניטרליותה, ולא נקלעה למערבולת המלחמה האיומה. קיבלתי לידי פתק, שבו רשומים היו שמות מכרים של הורינו שבשווייץ וכתובות מגוריהם, כך שאם יזכנו הקב"ה ונצליח לגנוב את הגבול ולהגיע אל מקום מבטחים, יהיה עליי (נא לזכור: בן שש!) למצוא דרך להודיע לידידים השווייצריים של הוריי, שילדי מכיריהם הגיעו.

"בינתיים, בדרך מחתרתית כלשהי, כך למדתי אחרי שנים רבות, הצליחו הוריי להודיע למכרינו היהודים השווייצריים, שהילדים בדרך ואנו אמורים להגיע, אם כמובן לא ניתפס חלילה בידי הגרמנים בעת חציית הגבול.

"אני לא זוכר כיצד הגענו אל אזור הגבול שבין צרפת לשווייץ. דומני שנסענו ברכבת בחברת 'האשה' הצרפתייה. אני כן זוכר כיצד צעדנו על כביש, שבהמשכו הזדקק מחסום, מחסום שעליו ניצב ביתן של עמדת שמירה, ובסמוך אליו התגודדו מספר שוטרים חמושים. אני זוכר שהבנתי, ששם, מן העבר השני של המחסום, נמצאת שווייץ שאליה אנו חייבים להגיע. גם הבנתי במוחי הקטן, שאנחנו לא יכולים פשוט לחצות את המחסום, ואם אולי דמיינתי שאנו נעבור דרך המחסום, הרי שהשוטר שניצב לפתע מולנו ונשקו דרוך, דרש מאתנו בקול מאיים להתרחק מסביבות המחסום, ובכלל להסתלק מן המקום. כנראה קלט מהי כוונתה של הצרפתייה, שמצאה לה מקום לטייל עם ארבעה ילדים קטנים בדיוק ליד הגבול.

"אני זוכר שהאישה הצרפתייה השיבה לו בניחותא: 'אנחנו סתם מטיילים באזור', ואז הובילה אותנו אל היער אשר בתוכו עובר הגבול שבין צרפת לשווייץ, בין מדינת הדיכוי והמרדף לארץ החופש והשלווה.

"מתישהו התרחש רגע שבו היינו לבד בלי המלווה שלנו, אני זוכר את הפחד הנורא שאפף אותי פתאום. עצי היער היתמרו אל על ונראו גבוהים ביותר. קרני השמש, אם היא בכלל זרחה באותו יום, לא חדרו מבעד לצמרות העצים, כך שפילסנו את דרכנו בחשכה. הלכנו והלכנו, ארבעה ילדים קטנים, בינות לעצים, איננו יודעים מה מחכה לנו בסופו של השביל. היינו לבד כל כך. אולי בכינו, אולי לא. אני זוכר שחלפנו על פני נחל קטן והמשכנו ללכת. כמה זמן? איני יודע.

"ואז אני זוכר שהגענו לאיזושהי פרשת דרכים קטנה. השביל שצעדנו עליו התפצל לשניים. עמדנו שם ארבעה ילדים קטנים וחיינו. למה חיינו? איני יודע. אני סבור שהיה קשה לנו להחליט אם להמשיך בשביל השמאלי או שמא לנטות אל עבר השביל הימני.

"העצירה, ההיסוס והתהייה, כפי שהתברר לנו לאחר מכן, היו גורלים... כי לפתע פתאום הופיע מאי שם חייל וקרא לנו

אותי עימה לבית החולים. ואני, שנס משמים 'בדיוק' שמירת השבת הטרידה את מנוחתי, ואף חלקתי בקול רם את דאגתי עם אחותי השוכבת בחדר, העליתי את השאלה בקול רם. "אישה יהודייה מסויימת, והיא דווקא, מזדמנת במקרה (מה?! 'במקרה'!?) ללוזאן, ונקלעת למסדרון המחלקה ב-ד-י-ו-ק ברגע שאני משמיע את דאגתי הדתית על השבת הקרבה... וכל השאר היסטוריה....

"אבל למה באירועים רבים כל כך, מתפרצת המועקה הזאת של הבדידות ועולה ממסתרי הנפש? מה יש בה, בתמונת היער העבות, שהיא חוזרת על עצמה? מדוע היא מטרידה אותי ורודפת אחריי? בל נגזים, אין זה כזיכרונות הקשים והמרים של היהודים, אשר סבלו בגטאות ובמחנות המוות. אבל בכל זאת מה הרדיפה הזאת?

"ואולי, היא הנותנת! אולי לא רדיפה יש כאן, כי אם גם זה מחסדי הבורא יתברך עליי, שבכל פעם כאשר תמונת היער מרצדת בתודעתי, עלי פשוט לקום להודות לו, על שליווה אותי ביער ושמר עלי, שלא ללכת בשביל השמאלי אל מלכות המוות; על כי החייל השווייצר הורה לנו להרכין את הראש, לבל יבחינו בנו הגרמנים שצעדו בסמוך; על שהשווייצרים הצילו ארבעה ילדים יהודים; ועל שהבורא הביא את אחותי לבית חולים, ונכפה עליי להיות איתה, כדי שאכריז על השבת בדיוק כאשר הרבנית רוזנגרטן תעבור לידינו. ואולי, ובגלל זה אני מפרסם את התייעוד הזה, כדי להודות שוב להשגחה העליונה, שהיטיבה עמי ומיטבה עמי ללא הרף. לא אולי - ודאי!".

(מתוך עלון האמונה גליון 210)

על הסיפור המופלא הזה מוסיף עורך המשנה ברורה של 'דרשו' הג"ר בנימין בירנצווייג, את ההערה הבאה: אימי היא הילדה נחמה ברונר המוזכרת במאמרו של הרב גרילק שהיה הגדול שבחבורה [בן 6] ואימי [בת 4] עם עוד אח קטן בן 3... ככה הם ברחו לבד מהנאצים שגילו את מקום מחבואם בצרפת.... סבתי ע"ה נתנה לגויה המבריחה את טבעת היהלום שלה, ולאחר המלחמה שהם גילו את מקום מגוריה של הגויה ובאו להודות לה, היא התגלתה כחסידת אומות העולם והחזירה להם את הטבעת, שהיום מתנוססת ברגש רב על ידי אימי שתחי', שתמיד אומרת "תראו מה טבעת אחת קטנה יכולה לעשות - איזה משפחה ענקית ומסועפת מטבעת אחת קטנה בחסדי ה'!!!"

מי הם האנשים החביבים הללו? אין לי מושג! ובמשך שנים לא היה לי מושג. באותה שעה עמדנו נבוכים, והנה אחת מהנשים מספרת לנו שמפרידים בינינו. כל אחד מאיתנו הולך למשפחה אחרת, המאמצת אותנו. כבר לא נהיה ביחד, ואנחנו לא מכירים את האנשים הללו. מה שהחזיק אותנו קצת בחיים מרגע הבריחה, היה העובדה שהיינו כל הזמן ביחד. ופתאום שוב עלינו להיות לבד, בעיר זרה, בלי הורים, אצל אנשים שאנו כלל לא מכירים. שום סצנה לא עזרה לנו כמובן. נפרדנו זה מזה בעל כורחנו.

"עד היום, יותר מפעם, אני חושב על השגחה העליונה המיוחדת, שסוככה עליי בתקופה שבה הושמדו כמיליון וחצי ילדים יהודים, לאחר שנות סבל וייסורים. השאלה למה אני דווקא זכיתי להינצל, מציקה לי למעשה עד היום... אבל עובדה אחת חסרה לי בתייעוד הזה, איך נודע להם על קיומנו? הרי את הפתק, עם שמותיהם וכתובותיהם של יידי הורים, הרי השמדתו במו פי!"

"הסוד התגלה לי לאחר שלושים שנה. כאשר שהיתי בציריך במסגרת מסע הרצאות באירופה, התקשרתי לרבנית רוזנגרטן, אחת משלוש המשפחות שנמנו עם מכרי הורינו, ושאלתי אותה לפרש התעלומה הזאת. היא סיפרה לי את הסיפור הבא: הם היו מודעים לכך שהילדים של משפחות גרילק וברונר אמורים להגיע לשווייץ. על כן הרבו לבדוק ברשימות הפליטים שהצליחו להסתנן למדינה זו והשלטונות נהגו לפרסמן. אבל למרבה הצער והדאגה, אנו לא הופענו בהן. בלבם עלתה המחשבה המפחידה, שיתכן שנתפסו בידי הגרמנים וגורלנו נחרף. אולי היינו חלילה וחס, הילדים הירויים ההם, בשביל השמאלי....

"והנה באחד מימי שישי, היא נסעה לבקר חולה המאושפז בבית חולים בלוזאן, אחת מערי שווייץ. כאשר צעדה במסדרון בית החולים, היא הבחינה בפתחו של אחד החדרים בילד קטן המדבר בקול בצרפתית, ופנה אל מישהו שנמצא בתוך החדר. תוך כדי שהיא חולפת במסדרון, היא שמעה אותו אומר בצער: "אני לא יודע מה יהיה. אני לא יודע מתי נכנסת השבת". גברת רוזנגרטן הבינה שמדובר בילד יהודי, נעצרה ושאלה אותו: 'מי אתה?' והילד השיב לה: 'מוריס (משה בצרפתית) גרילק'. לרגע עמדה כהלומת רעם והתרגשה ביותר, ומיד צלצלה לציריך בשמחה ובישרה: 'מצאנו את הילדים!...'

"איך הגנו לבית החולים? אחותי חוה שתחי' חלתה במחנה, ולא רצתה בשום אופן להתפנות לבית החולים בלעדיו. הטרואומה של הבדידות רדפה אותנו, ולכן הנהלת המחנה התרצתה ושלחה

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

תזכורת לנבחי דרשו

השבוע ביום חמישי ד' בחשוון וביום שישי ה' בחשוון פרשת נח

קנין תורה-דף היומי מבחן מס' 46: (שישי בלבד!)

קידושין לד. - סג:

דף היומי בהלכה מבחן מס' 20:

משנה ברורה: סימן קס"ב סעיף ט' עד סימן קס"ח סעיף ט"ו
מוסר: אהבת חסד חלק ב' פרק י"ג עד פרק י"ח "אבל להרמב"ן"

מבחן מסכם 3: סימן ק"ו סעיף ב' עד סימן קנ"ט

קנין חכמה מבחן מס' 46:

אורחות צדיקים שער הדאגה עד סוף שער הזריזות

קנין משניות מבחן מס' 46: (שישי בלבד!)

כלים י"א ו' - י"ג ז'

קנין ירושלמי מבחן מס' 12:

כלאים סד. - שביעית ט: (בדפוס וילנא כלאים תחילת לג: - שביעית ד. משנה)

מי שרוצה להישאר נורמלי, צריך להזהר
מאד מהמון חלקים בתקשורת למיניהם,
מהתקשורת אפשר לסלף את הראייה היהודית
מהתחלה, ולהיזהר מאד מאד מכל מיני
הסרטות ותמונות-זה הורס את החיים!

הגאון רבי טוביה פולק שליט"א על תפקידנו בזו השעה

רוצה עכשיו? מה רצון ה' מאיתנו?

מי שרוצה להישאר נורמלי, להיכנס לשליחות ולמערכה, להישאר יהודי, הוא צריך להיזהר מאד מכמה דברים כבר מהתחלה, לקבל מהתחלה ראייה נכונה ויהודית על כל המצב, ולכן להיזהר מאד מהמון חלקים בתקשורת למיניהם, מהתקשורת אפשר לסלף את הראייה היהודית מהתחלה, ולהיזהר מאד מאד מכל מיני הסרטות ותמונות-זה הורס את החיים וזה סכנת נפשות! זה חלק מהחורבן! אני לא ראיתי תמונות ב"ה, וכ"ש לא הסרטות- אבל כן דיברתי עם מי שראה-זה סכנת נפשות! אנחנו לא בנויים לראות ולהישאר נורמליים!! אכזריות נוראית! תמונות זוועה! נזק בלתי ישוער לכוחות של הגוף, למצב רוח! מחליש את החיים! להיזהר מאד מאד! מלבד הכשלונות הרוחניים בסרטונים. זה גורם לדמיונות ולמחשבות שגומרות את הבן אדם! עין רואה

אי אפשר לתאר ולשער באיזה ניסיון ושליחות שעם ישראל נמצא בשעה זו. מי יודע איזה מקום ענק יש לנו עכשיו לדורנו בכל הנצח של עם ישראל. עם ישראל, עם למוד ניסיונות רדיפות שמדות, הנתונים עכשיו זה מושגים שאנו לא רגילים אליהם, לא מכירים את הדברים האלה, את המספרים הללו ה' ישמור, קשה לעכל את זה. בשב"ק-שמחת תורה-סיום כל הימים הגדולים והקדושים, פתאום כאלה סיפורים, נכנסים המוני פראי אדם, טובחים בעם ישראל, באכזריות נוראית שאי אפשר לתאר-עם ישראל סובל וקשה לו. כמה משפחות, כמה אומללים, כמה מפוחדים, לא יודעים מה קורה עם קרוביהם ולא יודעים מה קורה עם חבריהם-אי אפשר לתאר את ממדי האסון. והפחד הגדול הוא שגם לא יודעים מה ילד יום ומה יקרה הלאה.
מה עושים? מה יהודי צריך לחשוב בכזו שעה, מה הקב"ה

והלב חושב! אין שום היתר! שום היתר! לא רצון ה' ולא כלום!
איסור חמור!!

וחוץ מזה, עצם ריבוי החדשות זה מאבד את המסר הגדול!
אפשר להתעדכן פה ושם, בסדר, אסור להתעלם ממה שקורה-
אבל הפרטים והרציפות ולראיין כל אחד, ולדעת בדיוק מה קרה-
למה?! למה כל תיאורי הזוועה האלה?! אי אפשר לעכל את זה!

אקריא עכשיו כבר את לשונו של הרמב"ם באגרת תימן, מדבר
על הצרות של הערבים קודם בא משיח צדקנו. באמצע המילים
אומר: "ואנחנו עם היותנו סובלים מהכנעתם (כמה שמכניעים
אותנו), שקרותם, ופחזותם מה שאין ביכולת האדם לסבול. מה
שאינן ביכולת האדם לסבול!" אנחנו לא בנויים לראות שמתעללים
באחינו! ודאי ודאי צריך להתפלל עליהם וכו'.. אבל לראות את
התמונות?! או ואבוי! לשמור ולהיזהר מאד!

כמובן, ודאי שצריך גם בבית לדבר על זה, כי חייבים להרגיש
שמעודכנים, הילדים חייבים להרגיש שהם מעודכנים, וחס ושלום
שלא יראו כלום. אז לדבר עם המשפחה, להסביר מה קורה
ומה המצב, אבל לא תמיד תמיד, לא ברציפות ולהיות דבוקים
לתקשורת! לא להפסיד את החיים! לא לעצור את החיים!
ובמיוחד שאין אנו יודעים מה ילד יום. בוא נראה עם כל הכח
בע"ה, איך יהודי מתמודד עם המצב, עם כל הקשיים.

אחרי אלול שלם-ר"ה ויוה"כ, עשי"ת, סוכות-אנחנו עם כל
הכח-לא מפחדים מאף אחד! אנחנו נביא בע"ה שלוש יסודות של
השקפה, ושלוש יסודות של עבודה מעשית!

יסוד 1: אמונה! אמונה חזקה-אמונה ברזל!!! בטון!!! שאין
עוד מלבדו! האמונה הפשוטה שהיהודי חייב לחיות 24\7. אין מי
שיכול לעשות שום דבר בעולם חוץ מרצון ה'! אף גוי! אף ערבי
לא יכול להגעת בבנים האהובים של הקב"ה בלי רצון ה'! רק
הוא! אמונה פשוטה! רק ממנו! אין שום כח בעולם שיכול לעשות
משהו! שום כח בעולם! לא ערבים ולא מחבלים! רק רצון ה' רק
רצון ה'! מה שעד היום לא עשו כאלו דברים ושבע"ה לא יעשו,
זה הכל מסיבה אחת-כי זה היה רצון ה'! הוא היחיד שיחליט
מה ומתי ואיך ולמי!! להכניס לגנים שלנו-את האמונה הפשוטה
הזאת!! רק הקב"ה! לא הם! אין פה עסק עם ערבים!! אין עסק
עם מחבלים!!! רק רצון ה'!! וע"ז עצמו יש ניסיון גדול! כאשר
האדמו"ר מצאנו הגיע לאו שוויץ- זרקו אותו מהרכבת החוצה
כמו לכלבים, ושם במחנה, הוא מוצא שתי בחורים עובדים
במחנה, ואז, הוא ראה מיד מה קורה שמה. ראה את הארובות
עם העשן בסוף, ראה מה הולך להיות והבין מיד, ואז ראה שתי
בחורים חסידיים בעבודת הכפייה, רץ אליהם ותופס אותם ואמר
להם: "יהודים!!! אתם מאמינים שהקב"ה פה איתנו?! " ענו לו:
"כן!! אנחנו מאמינים שהוא פה איתנו!!" אמר להם הרב-"אם
ככה?! אנחנו עוברים את אושוויץ!!!"

אין בטעות!!! הכל ספור! הכל מדוד!!! זה לא המחבלים

מחליטים איפה יכנסו, ולא הם מחליטים במי יגעו ובמי לא! כל
הרוג-פצוע! הכל נגזר משמיים לפרטי פרטים! כל אנחה של
יהודי, כל 'אוי' של יהודי ספור ומדוד!! כל אחד נקבע לו בדיוק
משמיים! אין משהו אחר! לא ערבים מחליטים-רק משמיים! אין
פה עסק עם ערבים או מחבלים! רק רק רצון ה'! הוא מנשים
את כולנו, השמש הירח הים היבשה הכוכבים הבעלי חיים בני
אדם וכ"ש עם ישראל הכל ממנו כל שנייה! אין עוד מלבדו!! אין
עוד מלבדו! ואדרבה-כמה שהסיפורים הזויים ומטורפים-איזה
מושגים, איזה חטיפות...ואיך הם עושים את זה בקלות... אז
כמה שיותר הזוי-יותר אמונה! סימן שאין לנו שום נגיעה בעניין!
כך רצון ה'!! רק רצון ה'! רק חשבונות שמיים! כמו שצעקנו
והכרזנו שעות רבות בראש השנה וביוה"כ ובהושענא רבא שה'
הוא המלך! אין בטעות! אין בלי כוונה! הכל מחושב! זה החזיק
כל יהודי בכל מצב שהוא! מול אימפריות! מה שרצון ה' הוא מה
שיהיה! ולכן אין טעם לפחד! לא הערבים מחליטים! רק ה' הגדול
שאוהב אותנו! רק הוא מחליט!!! מה יש לפחד! אם נגזר למות-
אז גם בבית אפשר למות!! הערבים לא מחליטים! לכל כדור יש
כתובת! לכל טיל! לכל ערבי יש כתובת! אז מה יש לפחד! מפחד
מהעבירות? שיחזור בתשובה!!

(בשב"ק אמר לי יהודי בשם ר' ברוך מרדכי אזרחי שליט"א:
יש דבר אחד בחיים שאני מפחד ממנו-לפחד להיות עם הארץ!!!
זה הפחד היחיד והגדול ביותר בחיים-להיות עם הארץ!!! עמוק
ביותר!!)

מי שחי אמונה זה נותן ראייה גבוהה ורחבה ונצחית! זה לא
מחבלים וכו'.. זה הקב"ה! הוא יודע הכל והכל מחושב! מי יודע
את החשבונות שמיים?! מי יודע... רבינו יונה בשע"ת בשער ג'
כותב על הפסוק-"כי תצא למלחמה על אויביך וראית סוס ורכב
עם רב ממך-לא תירא מהם כי ה' אלוהיך עמך" הוזהרנו בזה שאם
יראה אדם כי צרה קרובה תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה! עד
כאן לשון רבינו יונה. לא ערבים!! שום דבר לא! רק רצון ה'!! ולכן
ידוע כמו שכותב חובות הלבבות בפ"א-מה זה ביטחון? מהות
הביטחון- מנוחת נפש הבוטח! אדם שידע שהכל משמיים והכל
לטובה ושום בשר ודם לא יוכל לעשות משהו ליהודי-מנוחת נפש
הבטוח! רגוע! לא מפחד מאף אחד!! כי אין דבר שזו בלי רצון ה'!
הוא יוצר אור והוא בורא חושך! הוא פוקח ומלביש וזוקף ומכין
ועושה-והוא הכל!! זהו היסוד הראשון- אנחנו ביד ה' לגמרי!
שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד! אין צד שני! הכל בידו ואין לנו
מלך אלא אתה! כלום!

(ואמנם ודאי צריך השתדלות-אבל להיזהר מהכללים
המוגזמים! יהודי חי רצון ה' וידע שהכל ממנו, אבל לא להיכנס
ללחץ ולאווירה של פחדים-מה פתאום!! להכריז את האמונה! אין
עוד מלבדו! יותר מאוחר אי"ה נראה מה הלמעשה)

יסוד 2: לא מבינים כלום! מקודם דיברנו על אמונה-לחיות את

רצון ה'! רק ה' וזהו! ואם נשאל שאלה שאסור לשאול- אבל למה זה קרה?! מה הולך פה! ? כאן עוברים ליסוד השני בס"ד-נזעוק אותו בלב ובפה! את המסר הגדול והעצום, שגם הוא ניסיון זמננו! "לא מבינים ולא שואלים!" וכי אנחנו יודעים מה זה חשבונות שמיים?! אנחנו מבינים מה זה נקרא כבשונו של עולם?! מה זה שיקולים של בורא עולם?! אין לנו קמצוץ של הבנה!! להבין?! מי מעיז בכלל להבין?! בפרט בפרט כאלה סיפורים...!! יש לנו ראייה קצרה! מאות יהודים נטבחים ונהרגים ואלפי פצועים... מבינים משהו?! איך חצו גבול ואיך לא עצרו אותם וכו'.. כל דבר רוצים להבין... בקושי גמרא קשה מצליחים להבין ורוצים להבין מה בורא עולם עושה?! כמו תינוק שירצה להבין מה אדם גדול עושה?! והפער בין תינוק לאדם גדול הוא פער פצפון בינינו לבין הקב"ה! ואנחנו רוצים להבין הכל ולכן יש לנו שאלות!!!

מי יודע, כמה חשבונות שמיים יש פה, וכל הנושא של הגאולה העתידה! כל הסוגיא העצומה של "והיה ה' אחד ושמו אחד!" ה' מנער אותנו כל הזמן, זה גם חלק מהניעור שנחזור בתשובה לפני ביאת המשיח, כמה כתוב בספרים על מה שישמעאל יעשה לפני ביאת המשיח באחרית הימים. הרמב"ם באותה אגרת כותב שהאומה הכי אכזרית מאז ומעולם זה הישמעאלים! "לא היה מי שהפליג להשפילנו ולהפחיתנו כמוהם". לא אכפת להם! איזו רשעות! אכזריות!! המונים של ערבים חוצים את הגבול- וכל אחד שואל את עצמו איך ומדוע וכו'..?! אין להבין!! וכאן לשמוע דבר עצום- יש במלבי"ם בתהילים על הפסוק: "אויה לי כי גרתי משך שכנתי עם אהלי קידר" דוד המלך מתפלל ורואה בנבואה את כל האויבים שיקומו לעם ישראל וכותב הרמב"ם שם וז"ל: ודוד המלך לא צעק ולא מלל ולא ביקש תשועה זולת-מלכות ישמעאל!! אנשים פראים אויבים ומעיקים. 'אני שלום וכי אדבר המה למלחמה!' הח"ח זצ"ל אמר "אוי, מי יודע מה הפרא אדם הזה עוד עלול לעשות לעם ישראל באחרית הימים"

אז מי יודע מה החשבונות של אחרית הימים והגאולה העתידה. אולי אלו הצרות האחרונות לפני ביאת המשיח. חשבונות עצומים עצומים... ואם יבואו ויגידו כמה יהודים נהרגים וכו'.... שיהיה בטוח! שאלו הם המתים על קידוש ה', והרבה לא זכו לזה! כל מי שנהרג כי הוא יהודי- נכנס לגן עדן בלי משפט! מי יודע לאיפה זה מוביל. כל הפצועים הללו, כמה זכויות...! זה נקרא לסבול על קידוש ה'! יש שנהרג על קידוש, ויש שסובל על קידוש ה'! ממש קרבנות ישר לגן עדן! הרבה גדולי תורה רצו למות על קידוש ה'! אנחנו לא מבינים בכלל-הקב"ה מולך על כל העולם וכל יהודי אהוב לו! כל יהודי מושגח בהשגחה מופלאה! אנחנו לא מבינים בחשבונות שמיים, אנחנו יודעים שהם זכו למות על קידוש ה'! לא מבינים אפילו מה זה.

יסוד 3: זהירות מכחי ועוצם ידי! הזהירות העצומה מכחי ועוצם ידי! מרוב שהתרגלנו למושגים מ סויימים קשה לנו לשמוע

את מה שאני הולך להגיד. לשמוע את זה בעדינות. נכון, ודאי צריך השתדלות, ואני לא הולך להיכנס לזה. צריכים צבא וצריכים חיילים ומשטרה-נכון. אבל זה לא הנושא בכלל! לסמוך על צבא במקום לסמוך על ה' - זו כפירה גמורה!!! זו סכנת נפשות! זו אכזריות שכותב הרמב"ם-דרך מקרה! תולים את הכל בגורמים בטחונים! להיזהר מאד מאד!!! זה לא הנושא בכלל! לא שם הקרב! יהודי יודע שהקרב נמצא בדברים הרוחניים! ברצון ה'! משמייים גם הראו לנו עם כל הכח וכל הצבא איך נכנסו המוני המוני מחבלים! להפסיק לסמוך על כחי ועוצם ידי!! רק הקב"ה שומר! אם ה' לא ישמור עיר שוא שקד שומר. עומדות היו רגלינו למלחמה רק בגלל שערייך ירושלים! אז להיזהר מאד מאד מכחי ועוצם די- זו נפילה נוראית באמונה! כל הנושא זה רק מול הקב"ה! כל ההשתדלות זו רק בדיחה! נכון צריך אותה, אבל זה לא הנושא! לא הצבא, לא המשטרה, לא המדינה! כלום! ונכון צריך השתדלות ואין כאן סתירה בכלל! צריכים השתדלות, אבל מה שעומד מול הערבים זה רק רק עשיית רצון ה'! רק פעולות רוחניות!! כמו שנראה אי"ה כמה פעולות למעשה! משמייים עוררו אותנו שלא הצבא שומר עלינו אלא ה' שומר עלינו!! ולכן גם יש הרגשה מאד חזקה אצל אנשים עכשיו ששומעים כאלה סיפורים מה הערבים מעוללים לנו, המחבלים הללו, יש הרגשה שנקראת נקמה, לעשות גם כן, אני לא יודע מה למעשה מבחינה צבאית, אין לי מושג, אבל אני מדבר על ההרגשה של כל אחד- לנקום?! לחסל?!? אם אבא נותן לבן סטירה אז הדיון על הסטירה או שיפור התנהגות?! להיזהר מן ההשקפה הלא נכונה הזאת! נשמע את הרמב"ם באותה אגרת: "מה שיעשו להם לא יעזור-ועם כל זה לא נמלט מחוזק רעתם והתפרצם בכל עת, וכל אשר נסבול כדי לעמוד עמהם בשלום יעוררו עלינו מלחמה וחרב!" אי אפשר להתעסק איתם, ועוד כותב: "וכל שכן כשנעורר כח ונתפאר להם במלוכה..." נהיה יותר גרוע, תעינו ברמב"ם, קשה לקרוא את זה עד הסוף...

העסק לא מולם, כל הנושא זה הקב"ה! הקרב לא שם! לא שם המלחמה!! כל הערבים בעולם, כל המסביב, וכי שייכת השתדלות איתם? תראו מה קרה בכמה שעות עם כמה מחבלים?! עוד לא דיברנו על הצפון ולא כל הערבים מסביב... אז להיזהר מאד מהרגשת הכח והצבא, אדרבה-כל החיילים שהולכים להילחם ולמסור נפש -הם ניזונים בזכות המצוות והתורה!!! מה ראינו? יסוד א'-אמונה ברזל -אש בונקר של אמונה! יסוד ב'- לא מבינים חשבונות שמיים, הקב"ה רואה הכל וכו'.. יסוד ג'- להיזהר מכחי ועוצם ידי! צריכים השתדלות וזו לא סתירה, אבל לא להאמין בהשתדלות-זה יותר מסוכן!! סכנה!! רק ה' שומר עלינו!! לא להרחיק את השמירה!! צריכים לקלוט שאין על מי להישען! רק על אבינו שבשמיים! לא סומכים על הצבא ולא על שום כח! בוא נגיע לזה מתוך אמונה שלמה ולא מתוך הצרות.. ולא אסונות, בואו נאמין בזה מהר מהר בלי לחכות לאסונות! רק בורא עולם הוא השומר היחיד ונותן כח לכולם!

ומה למעשה בע"ה: ג' דברים עיקריים:

על התורה על העבודה ועל גמילות חסדים! ותשובה ותפילה וצדקה מעבירים את רוע הגזירה!
תורה- זו השמירה הכי גדולה! ולכן כבזה מצב קשה, מדברים להחזיר את הישיבות כבר ביום שני! תורה מול ישמעאל! רק זה יעזור! דבר ראשון בתורה זה ללמוד ברצינות בעמל התורה, ללמוד חזק באהבת תורה! רק כשקול קול יעקב אז ידי עשיו לא שולטות! שתהיו עמלים בתורה! אין שמירה כתורה. ודבר שני בתורה- זה חיים של תורה- לזכור את האמת! כל מה שאנחנו באנו לעולם זה לעבוד את ה'! זה חיים של תורה! לזכור את האמת ולעזוב את ההבל! חיים של תורה! חיים של אמת! לעזוב את ההבל! זה ראש עבודת זמננו! לעזוב את ההבל!
תפילה: זו העבודה. עמוד התפילה. וחייבים להקריא את פרקי דר' אליעזר: "ישמעאל-ולמה נקרא שמו ישמעאל? מפני שעתיד הקב"ה לשמוע בקול נאקת העם ממה שעתידים בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים שנאמר ישמע אל ויענם!!" ישמע אל! בעקבות הצרות רק להתפלל לה'! והם קרויים על שם זה! תפקידם בעולם שנתפלל בגללם וה' ישמע תפלתנו, ממה שיעשו לנו באחרית הימים! להתפלל! לבקש! לבקש כפשוטו מאבא שישמור עלינו! שומר ישראל שמור שארית ישראל ואל יאבד ישראל! רק פונים אליו! כל פרק תהילים שאומרים, כל תפילה שמתפללים! לפי התפילות שלנו ככה יהיו שמורים בארץ מהכח של ישמעאל! חז"ל מפורש!! להתפלל! להתפלל יותר חזק! לבוא לזמן לתפילה! לחזק את כח התפילה!

ופה יש רעיון יהודים יקרים-רעיון אדיר מי שיכול, מן הראוי היה לעשות כינוס עולמי, ומספיק שיעשו את זה כמה, וזה שווה המון, הם ומשפחותיהם. והרעיון הוא שכל יום פעמיים-עם ישראל נעצר ואומר תהילים רבע שעה! בציבור-ביחיד-בבית-במשפחה- עם הילדים! באותה שעה בדיק! כל היהודים מצטרפים אחד לשני-מתי? בשעה 13:30 וב 19:30! תהילים רבע שעה! מצטרפים למניין של אלפי יהודים! בחורי ישיבות-סמינרים- ת"ת-אברכים!

איזה זכויות!! מתחזקים באהבת ה'!! כל אחד לפי הכוחות שלו, אפשר גם פחות אם קשה, אבל רבע שעה זה חזק מאד! וכולם מתחילים ביחיד!! כולם כל ע"מ ישראל! איזה כח אדיר! כח אדיר מול הערבים! "והיה ה' מבטחו"! לא מאמינים ולא בוטחים באף אחד!! רק בה'!! להתמלא בביטחון עצום בה'!!

גמילות חסדים! צדקה! כמה אנשים מפוחדים, קשה להם, כמה חתונות שיש בימים הללו- אין! כמה קשה לאנשים, כמה סובלים- כל אחד במצב שלו רק לדאוג שלשני יהיה טוב! כששומעים את כל הזו ועות -אנחנו צריכים להבטיח בלב-אני לעולם לא ישפיל שום יהודי!! לא לצער שום יהודי!! רק לעודד! לשמח! אנשים מפוחדים- במיוחד המחוברים למכשירים- אומללים מסכנים! וחלק מהרחמים זה להתפלל על כולם וללמוד בשביל כולם! לרחם על כולם!

ומלא מלא צדקה וחסד! להרגיע ולשמח את המשפחה הקרובה והרחוקה! וכשיעשו את השמחות בצורה מצומצמת- ללכת ולשמח בכל הכח!! כולם אחים לצרה! מאוחדים שיהיה טוב! לא פוגעים בשום יהודי ובמיוחד לא במצבים הללו! לשמוע ולהאזין!

ככה יהודי ניגש לכזאת מערכה! זה הצבא!!!! זה הכח!! נסכם למעשה: א. להרבות המון המון בתורה! זה- "ותשובה"! ב. להתחזק מאד בתפילה! עם כל הלב! מוקדם! בזמן! לא לשכוח את כל עם ישראל- בכל יום ויום באחד וחצי ושבע וחצי רבע שעה תהילים! וזה כח לכל החיילים ג"כ! ג. רק לדאוג שלשני יהיה טוב! בפרט כאלה זמנים! לשמח ולעודד!!
"ותשובה ותפילה וצדקה-מעבירין את רוע הגזירה" "על ג' דברים העולם עומד-על התורה על העבודה ועל הגמילות חסדים!!

אפשר לשמוע את הועד במספר - 036286154. כמו"כ לקבל במייל - avi655843@gmail.com

תלמיד חכם נוסף שהיה שם אמר, שכאשר הוא רואה כלב הוא פוחד, ושאל את ראש הישיבה אם זה חסרון בבטחון?

האם הפחד המתגנב ללב בזמן אזהרה הוא חסרון בבטחון ובאמונה? האם נכון לבטוח בקב"ה גם במקום שיש בו סכנה?

וענה: שדבר כזה לא שייך!! [לבטחון צריך עבודה, אמירה סתמית לא תועיל, ונתן דוגמא וביאר על אנשים שרוצים לקפוץ בדרגה בבטחון ממה שהם, ואמר:] יש שנכנסים ליער בחושך, ונשארים שם כל הלילה ואומרים שהתחזקו בבטחון, ולמעשה

שאלו תלמידי את מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: האם לאחד שאין בטחון חזק בקב"ה ניתן לומר "שיהיה לך בטחון" [דהיינו אתה מאמין - אז צריך שיהיה לך בטחון, תבטח!! מה מונע ממך להיות בוטח].

הם רועדים מפחד.

והדגיש שהדוגמא שעליה דיבר היתה דווקא על דבר שאין בו סכנת נפשות, היות ואסור להכניס עצמו לסכנת נפשות - סכנת הריגה על סמך בטחון, שאין בטחון בדבר שהוא סכנת נפשות שלא ימות [שהרי אפילו שלוחי מצוה, היכא דשכיח היזיקא שאני "ושמע שאול והרגני" כתיב - פסחים ח' - כל שכן מי שעושה בשביל בטחון] והדרגה בבטחון בכעין זה [שנכנס ליער] היא שלא יפחד.

אחד השומעים היה פוסק חשוב מחו"ל, התעורר מהדברים לדבר על ענין הפחד, וסיפר לרבינו שבנוברהדוק היתה חורבה שאף אדם לא היה מעיז להכנס שם אפילו ביום מחשש מזיקים, ושהוא שמע מאדם נאמן ששמע מהבת של הסבא מנוברהדוק שבלייל הסדר שהוא ליל שימורים, היה לוקח הסבא את בנותיו לטייל בחורבה, והיה הולך עם בנותיו להמחיש להם בפועל את האמונה שלילה זה שמור מן המזיקים.

והוסיף ראש הישיבה בענין הפחד, לספר על רבי ישראל מסלאנט, שהיה בעיר קניגסברג לבד עם יהודי אחד, ונכנס בשיחה עם מי שהיה איתו ללמדו שממתים לא מפחדים, מחיים יש לפחד, [הרגיש שעומד להפטר מהעולם], ואכן נפטר באותו לילה, והוסיף, מה היה עם אותו יהודי לא יודע, אבל כך הכין אותו [ובפעם אחרת דיבר על "הבן אדם לחבירו" של הגר"י מסלאנט שלקראת מיתתו מה שדאג היה על זולתו].

ותלמיד חכם נוסף שהיה שם אמר, שכאשר הוא רואה כלב

הוא פוחד, ושאל את ראש הישיבה אם זה חסרון בבטחון? ענה לו שאין זה חסרון בבטחון, אבל הביא שצדיקים גדולים יש להם מעלה שהם לא מפחדים מבעלי חיים, והבעלי חיים לא עושים להם כלום.

וסיפר על רבי שלום מנשה דוד אימו, שהיה צדיק גדול, ופעם אחת היה צריך להכנס לבית של עשיר אחד למצות צדקה ולא פחד מהכלבים, ובאמת הם לא עשו לו כלום, ושאלו את מרן הגר"י אם הסיפור נכון, ואמר שכן, ושהיה צדיק גדול ואביו הגר"ח היה שולח אותו בערב ראש השנה לבקש ממנו ברכה [כך סיפר רבינו] ועוד סיפר שכאשר היה בארץ מקסיקו [למסע חיזוק] עלה כלב גישוש גדול ביותר למטוס [השלטונות שם חוששים להברחת סמים במטוסים הפרטים, ולפיכך עושים חיפוש בכל מטוס עם כלב גישוש, וכל יושבי המטוס נדרשים לרדת, ולגבי רבינו מפאת גילו וכבודו לא דרשו שירד, אבל התירו רק לו לבד להשאר ללא שום מלווה] ועלה הכלב הנזכר עם האחראי עליו, ורבינו כאמור היה לבד במטוס, ואכן הכלב החל לנבוח בחזקה שמצא משהו, ולבסוף התברר שהיו אלו תרופות בעלמא של אחד הנוסעים האחרים.

ואגב שיחה זו שאלו את רבינו על אדם שהיה צריך להיות לבד בשבת, והרגיש הרגשה לא טובה עם כך, מה העצה לומר לו? ענה רבינו: למה להסתכל על זה לא טוב, הרי הקב"ה יושב איתו, וכי יכול להיות שותף טוב מזה?!

'ביטחון ואמונה' להג"ר משה סחייק שליט"א - פרק רביעי

אם אתה יכול לבוא פעם מאוחר ופעם מוקדם - אז מה אתה רוצה...

מרן המשגיח הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מיישקובסקי שליט"א, במאמר מיוחד לרגל המצב הקשה השורר בארה"ק, על כוחה של תפילה

- כמנין צעק"ה... אמר ר' חיים שמואלביץ - אני חושש שאולי בדיוק התפילה הזו חסרה... כל תפילה, כל תפילה משפיעה. ואיך מתפללים?

יש דבר נורא שקראנו כעת בראש השנה, חנה באה אל עלי והוא אמר לה עד מתי תשתכרין, ואמרה לו אשה קשת רוח אנוכי, אז הוא אמר לה יתן ה' את שאלתך. אומר רש"י - בישרה שנתקבלה תפילתה. אם אנחנו היינו שומעים כזה דבר היינו רוקדים ברחובות... אבל חנה ממשיכה, אם נא מצאתי חן בעיניך, ואומר רש"י - לבקש עלי רחמים. היא לא הפסיקה... ואכן אחרי זה היא הייתה צריכה את התוספת הזו... כששמואל נולד והורה הלכה עלי רצה להרוג אותו כדין מורה הלכה בפני רבו, אמרה לו חנה - אל הנער הזה התפללת... זו התפילה הנוספת...

מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל היה כל פעם בזמנים כאלו מעורר על תפילה.

ידוע שאצל רבי חיים שמואלביץ זצ"ל בשיבת מיר התפללו כל יום על הרה"י הג"ר נחום פרצוביץ זצ"ל, שהיה חולה. פעם הגיע בין הזמנים, אמר לו מישוהו, כיון שזה תפילה קבועה כ"כ הרבה זמן, מתייחסים לזה קצת בקרירות, אולי נפסיק בבין הזמנים, ואח"כ נתחדש ביתר שאת ויתר עוז בזמן הבא. אמר לו ר' חיים שמואלביץ - העולם הוא סופר מרקט גדול... אפשר לקנות את כל מה שרוצים, והתשלום זה התפילות, וכמה שיש יותר תפילות ככה אתה מקבל יותר.

עם עוד תפילה אחת - משה רבינו כבר היה זוכה להיכנס לארץ ישראל, ואשה אחת מנשי הנביאים צעקה אל אלישע

סיפר הג"ר מאיר שפירא (אביו של הג"ר משה זצ"ל) שהוא היה התלמיד האחרון שנשאר בחיים מתלמידי ר' יוסף לייב בלוך מטלז זצ"ל.

בטלז היה יותר שלטון של השכל וכחות להביע רגשות. אך היה פעם שהטלז התרגש... הוא אמר, כתוב שיהודה אומר לאביו "אם לא הביאותי אליך והצגתי לפניך וחסאתי לאבי כל הימים". אומר רש"י - חי ולא מת.

והקשה, מילא להביא את בנימין בכל מחיר - ניחא, יהודה הוא גור אריה. אבל איך הוא יכול להתחייב שבנימין ישאר חי, אולי יגיע זמנו ומלאך המוות יקח אותו?

אלא אמר ר' יוסף לייב ברגש ובקול, יהודה אמר - אבא, מה אתה חושב, אני סתם גיבור?!... אני בן תורה! אני יודע להילחם גם עם מלאך המוות!!!

(מתוך גיליון 'ארחות חיים' להגה"צ המשגיח רבי חזקיהו יוסף משקובסקי שליט"א, בראשית תשפ"ד)

כל תפילה, כל תפילה, כל תפילה... (הארה זו שמעתי מהגר"ש אדלשטיין שליט"א, חתנו של מורינו הרה"י הגרצ"י שליט"א).

אלא שאמר מרן רה"י (רבינו הגרא"ל שטיינמן) זיע"א, הקב"ה מעריך את התפילות שלך כמו שאתה מעריך אותם. אם אתה יכול לבוא פעם מאוחר ופעם מוקדם, אתה מזלזל בזה, אם פעם אתה עייף - אתה ישן, אתה מפטפט בבית כנסת ומזלזל בו - אז מה אתה רוצה... מה שאתה לא מאמין בזה, למה שהקב"ה יקבל את זה יותר ממך...

אמר לי הרה"י אם נתפלל ונשקיע באמת - הקב"ה ישמע לזה דרך אגב הרה"י מאד לא אהב שמדברים בגנות 'הדור שלנו' וכדומה. הוא אמר להיפך, זה דור עם הרבה זכויות. נכון, ברחוב יש רחוב, אבל בני תורה עומדים על המשמר בקדושה ובטהרה. רוב העולם של בני תורה עומד בניסיונות רבים מבית ומחוץ, ולא צריך לפרט... זה דור זכאי. אם רק היינו מנצלים את כח התפילה היינו יכולים לפעול ולעצור המון המון.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מה שאל החפץ חיים את הרב מפוניבז' בענין עבד?

קידושין דף ס"ו

יכול אף עבד

איך יגיב המלך אם יראה אחד מעבדיו - ומכל שכן את אחד השרים, על אחת כמה וכמה את ראש השרים - נכנס אל הטרקלין כשהוא לבוש בבגדי המלך! נכנס לחדר ההלבשה ועטה את אדרת המלוכה, חבש לראשו את הכתר, ונכנס כך לטרקלין המלוכה. מה יעשה המלך?! לא, איני מדבר עתה על העונש. אבל ודאי שלא ישאר עימו בטרקלין. יצא, או שיורה להוציאו...

והרמב"ן כתב באגרתו: ועתה בני דע וראה כי המתגאה בליבו על הבריות מורד הוא במלכות שמים, כי מתפאר הוא בלבוש מלכות שמים, שנאמר: ה' מלך גאות לבש" (תהילים צג א)! מה הפלא שהקדוש ברוך הוא אומר: אין אני והוא יכולים לדור כאחד!

(מתוך והגדת אלול)

סיפר לי הרב מפוניבז' זצ"ל, שח המגיד מישרים הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל שפעם פנה אליו ה"חפץ חיים" זצ"ל ושאלו: "אמר לי, יאשה, חז"ל אומרים שאין השכינה עוזבת שום יהודי, יהיה מי שיהיה ובאיזה מצב שיהיה "השוכן אתם בתוך טומאתם" (ויקרא טו טז), אף על פי שהם טמאים שכינה ביניהם, אז מדוע על המתגאה אומר הקדוש ברוך הוא אין אני והוא יכולים לדור כאחד (סוטה ה.) ועוזבו? בעבירות חמורות ומפורשות, בטומאה ובסיאוב, לכל מקום שיגלה תגלה שכינה עמו. והמתגאה, גם אם מושלם הוא ומלא מצוות כרמון, אותו תעזוב?"

לא ענית, סיפר הרב מפוניבז', ידעתי שאשמע את התשובה. והשיבני: "הלא תבין, עבד שעובר על רצון המלך, יענש. אבל

מאפה מקמח ומים הממולא בבשר - האם ברכתו 'המוציא' או 'מזונות'?

אלא שממלאים אותו כדי שיאכלו את הלחם יחד עם המילוי וישבעו משניהם יחד - ברכתו 'המוציא'; ואם ניכר עליו כי אינו מיועד לסעודה, כגון מיני מאפה קטנים הממולאים בגבינה, או בירקות, וכדומה - דינו כמאפה במילוי מתוק הנ"ל.
[שו"ע קסח, יז, משנ"ב צד, וביה"ל ד"ה פשטיד"א]

מאפה העשוי מקמח וממים, וממולא במילוי מתוק - כמצוי בעוגות ובעוגיות שונות - ברכתו 'מזונות'; ואם אוכל ממנו כמות של 'קביעות סעודה', ברכתו 'המוציא'.
אולם, אם הוא ממולא בבשר, דגים, וכיוצא בהם - תלויה הברכה בסוג המאפה: אם הוא מיועד לסעודה ולשובע, פלחם,

מה מברכים על 'פיצה'?

לתענוג בעלמא, כקינוח, שאז ברכתה 'מזונות'.
ויש אומרים, שאם המים שבבצק של הפיצה מהווים מיעוט לעומת יתר מרכיבי הבצק (מלבד הקמח) - אף במקום שנהוג לאוכלה כסעודה, אין ברכתה המוציא אלא כשהאוכל עצמו אוכלה כסעודה.

פיצה - יש אומרים, שבמקום שנהוג לאוכלה בתור סעודה, ברכתה 'המוציא'; ובמקום שלא נהוג לאוכלה בתור סעודה, אבל ברכתה 'המוציא' רק כשאוכל כמות של 'קביעות סעודה'. אבל במקום שאין נוהג מוחלט בדבר, תלוי הדבר באוכל עצמו - אם אוכל אותה כסעודה, שאז מברך עליה 'המוציא', או שאוכל אותה

[בו"מ דרשו קסח, 70]

'לחמניות מזונות' - האם אכן ברכתן 'מזונות'?

שניכר שעשוי לסעודה ולשובע; ובורקס קטן ברכתו מזונות, כיון שניכר שמיועד לתענוג בעלמא, כקינוח וכדומה. (אולם, כיון שהמרגרינה שבעיסת הבורקס מהווה רוב לעומת המים, יתכן שאף הגדול ברכתו מזונות).

לחמניות 'מזונות' המיוצרות בזמננו, אשר מטרתן לשמש כתחליף ללחם - יש אומרים, שברכתן 'המוציא'; ויש אומרים, שהדבר ספק, ואין לברך עליהן מזונות, אך מאידך, אין לברך עליהן המוציא אלא בתוך סעודה, או באכילת כמות של 'קביעות סעודה'.

[בו"מ דרשו קסח, 70-71]

ו'בורקס' - יש שהורה, שבורקס גדול ברכתו המוציא, כיון

* בלילה נזולית - כגון הבלילה המשמשת להכנת חביתיות ל'בלינצ'ס', או להכנת חביתיות עבות, המכונות 'פנקייקס' - אינה נחשבת כ'פת' לאחר בישולה או טיגונה.
* בצק מקמח ומים אשר טוגן בכמות רבה של שמן, עד שטעם השמן ניכר היטב במאכל - נחלקו הפוסקים אם לדעה שהוא נחשב כ'פת' - דינו כפת ממש, דהיינו כְּלָחָם, או כ'פת הבאה בכיסנין'
* קוגל אטריות - נחלקו הפוסקים אם ברכתו 'מוזנות' אף כשאוכלים ממנו בכמות של 'קביעות סעודה', או שאם אוכל ממנו כמות כזו ברכתו 'המוציא', או שמא ברכתו המוציא בכל מקרה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם חלה קדושה בכספי ביטוח המשולמים לאחר גניבת ספר תורה?

ויש שכתב לענין מי שהקדיש בית לבית הכנסת, ונשרף הבית, וחברת הביטוח שילמה את תמורתו - שאין הקדושה חלה על כספי הביטוח, ומותר להשתמש בכסף זה לכל מטרה שהיא.
[בו"מ דרשו קנג, 20]

אם נגנב או נשרף חלילה ספר תורה, או כל חפץ קדושה אחר, ששולמו עבורו דמי ביטוח, וחברת הביטוח שילמה את תמורת החפץ הגנוב - יש שמצדדים שקדושת החפץ הגנוב חלה על כספי הביטוח, וחובה לרכוש בהם חפץ שקדושתו שווה או חמורה יותר.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il